

Vandläggare

Till

Mälarhöjden/Västertorps förskolor

Telefon:

rksamhetsberättelse VB 2021 för Mälarhöjden/Västertorps förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Mälarhöjden/Västertorps förskolor	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	4
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	4
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	4
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	11
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	14
Uppföljning av ekonomi	17
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	17
Investeringar	17
Medel för lokaländamål	17
Övrigt.....	17
Systematiskt kvalitetsarbete.....	17
Övrigt	17

Sammanfattande analys

Enheten består av sju förskolor. Förskolorna Hattis, Kroppås, Regnbågen och Toppen som ligger i Mälarhöjden och Snöbollen, Störtloppet och Vasan som ligger i Västertorp bildar tillsammans enheten Mälarhöjdens förskolor.

Förskolan Störtloppet är just nu evakuerad på grund av en omfattande renovering av skolgården. Förskolan är evakuerad på två förskolor, Lyckebo på Hägerstensåsen och Ellen Fries i Fruängen. Återflytten är ännu inte tidsbestämd men vi kommer att flytta till nya lokaler, förskolan Isbjörnen som ligger på Isgränd i Västertorp.

Utifrån verksamhetsplanen 2021 har alla arbetslag fått formulera en undervisningsplan med fokus på språk. Samtliga färdigskrivna undervisningsplaner har fått återkoppling minst en gång. Varje arbetslag skriver 1-3 lärloggar i veckan och som är kopplade till undervisningsplanen. Nästan alla arbetslag skriver lärloggarna på gruppnivå och några få arbetslag skriver även individuella.

Vi ser en klar utveckling hos arbetslagen då det gäller att formulera undervisningsplanen. Dels att vanan med att arbetat i skolplattformen har ökat och sättet att formulera sig har utvecklats.

På utvecklingsdagen juni fick arbetslagen formulera en undervisningsplan gällande grundverksamheten och uppstarten av HT2021.

Samtliga förskolor använder startsidan i Skolplattformen och lägger upp ett till tre inlägg i veckan.

Alla enheter har en OneNote som ett gemensamt verktyg för kommunikation och information som används löpande. Vi upplever att det skapar delaktighet och ett ökat ansvar för att få information. Vi behöver få till en rutin kring vad som ska dokumenterats och vem.

På APT i mars hade vi en workshop på APT kring hur vi formulerar och använder en handlingsplan för barn i behov av särskilt stöd. Vi upplever att arbetslagen formulera sig tydligare nu i sina handlingsplaner.

Samtliga förskolor har förskollärarnätverk en gång i veckan. Förskollärarnätverken är strukturerade utifrån läslyftets modell för kollegialt lärande och under vårterminen arbetade vi utifrån boken "Interkulturellt arbete i förskolan: med läroplanen som grund" skriven av Jonas Stier och Bim Riddersporre.

I september startade vi även ett nätverk för barnskötarna. Alla barnskötare fick möjlighet att vara delaktiga i nätverket.

På höstens nätverk fick både förskollärare och barnskötare se en föreläsning med Hasse Gustavsson om barnskötarens roll i förskolan. Där efter hade vi fyra nätverk som handlade om ledarskap utifrån respektive yrkesrolls uppdrag. Resten av nätverken skulle handla om läsmiljöer men vi kunde inte fullfölja alla nätverken på grund av hög sjukfrånvaro. Pedagogerna beskriver att utifrån att nätverken hade liknande fokus och innehåll så skapas en samsyn kring uppdraget och att ta tillvara varandras kompetenser.

Pedagogerna beskriver att frånvaron av kollegor har påverkat arbetet negativt. Det handlar både om sjukfrånvaro men även möten och nätverk som tagit tid från barnen och undervisningen.

Under höstterminen har enheten arbetat med högläsning utifrån Agneta Edwards föreläsningar och litteratur. Vi presenterade första föreläsningen på APT i september och andra på APT i oktober. Utöver det fick pedagogerna i uppgift att hålla bokstunder med barnen på sin avdelning och berätta om detta på ett kommande APT. Detta redovisades i november.

Under hösten har enhetens pedagoger haft möjlighet att gå digitala kurser från Mediateket. Kurserna har handlat om att göra film, Green screen och QR-koder. Kurserna har haft koppling till det språkutvecklande arbetet som vi haft i stadsdelen. Ungefär en fjärdedel av våra pedagoger gick en kurs. Vi behöver rutiner i enheten för att använda de digitala lådorna som finns att tillgå.

Under detta läsår så har alla sju förskolor har en eller två samordnare på förskolan. Vilket har gett ett bra resultat att ha en person på förskolan med en tydlig roll. Rollen ser lite olika ut beroende på behoven på respektive förskola. Det är mer struktur och vikarietillsättningen har blivit mer effektiv och samarbetet på förskolorna har blivit bättre.

Alla förskolor har en styrgrupp där en representant från varje avdelning är med. Gruppens ansvar är de organisatoriska frågorna på förskolan. Vi har styrgrupp inför varje APT och på APT lyfter vi vilka frågor vi har pratat om och i fall något beslut har fattats.

Enheten har en medarbetare som utbildar sig till förskollärare via den erfarenhetsbaserade förskolläraryrket på Södertörns Högskola.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,1 %	1,1 %	33 %	34,2 %	33 %	33 %	VB 2021
Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	85 %			89 %	88 %	88 %	2021
Antal barn per grupp	15,2 barn/avd.			16,5 barn/avd.	16	16	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,4 st			5,6 st	4,9	4,9	VB 2021
Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,4	3,6	3,6	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

— Ingen

Beskrivning

Utbildningen ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i utbildningens innehåll. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn.

Interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare. Förskolans medarbetare har adekvat kompetens för att utföra sitt läroplansuppdrag. Kompetensutveckling prioriteras för att ytterligare stärka medarbetarnas förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll. Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31	
Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31	
Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetssätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme och blir lyssnad på.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn som har lika möjlighet att utvecklas utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Barn som samarbetar, samspelar och respekterar varandra.

Barn som har ett språk för att kunna nyttja sin rätt att uttrycka sig och ha inflytande i sin vardag.

Analys

På utvecklingsdagen i februari fick pedagogerna utmana sig själva genom att diskutera olika könade begrepp som till exempel ”snögubbe”. Kan vi använda andra ord? ”snöfigur”? Vi har också påbörjat ett underlag för att kartlägga hur arbetslagen arbetar med normkritik. I utvärderingarna beskriver pedagogerna följande utveckling hos barnen och sig själva. Alla avdelningar har böcker från Olika förlag. Då vi i VP2021 lyfte några önskvärda begrepp ur ett normkritiskt perspektiv så beskriver flera pedagoger att de bland annat använder ordet figur i stället för gubbe i större utsträckning än förut. Många avdelningar diskuterar och påminner varandra om normkreativa begrepp samt diskuterar dessa på sina reflektioner. En avdelning skriver att de finns närvarande i leken och utmanar och uppmärksammar barnen på olikheter. Många skriver också att de pratar om lika-olika i samlingen. Flera avdelningar berättar om att de vågar utmana barnen med frågor och diskussioner kring till exempel olika familjekonstellationer. Vissa pedagoger byter ut könsstereotypa ord i sångtexter och i böcker mot mer könsneutrala ord.

Vissa arbetslag skriver ingenting om hur de har arbetat eller utmanat sig själva normkreativt. En analys av detta blir att vi måste utmana oss och arbeta mer kring detta område.

Under vårterminens första del arbetade vi med barnkonventionen på APT och utvecklingsdag. På utvecklingsdagen fick respektive arbetslag tilldelat olika artiklar ur barnkonventionen. Därefter fick de gemensamt välja ut tre artiklar som var viktiga för respektive förskola. Från februaris APT fram till mars APT fick de arbeta med de artiklarna. På APT i mars redovisade samtliga arbetslag via teams hur de arbetat med barnkonventionens artiklar i sin barngrupp. De flesta arbetslagen berättade om sitt arbete och visade en PowerPoint. Många av avdelningarna hade arbetat med lika-olika i sin barngrupp. Redovisningarna handlade även barns delaktighet och hur barnen gör sina röster hörda. Vi hoppas på ett mer medvetet arbetssätt kring barnkonventionens artiklar efter det här arbetet.

Utifrån utvärderingen i december så har barnen har i större utsträckning varit delaktiga i ändringar i miljön. Många avdelningar använder sig av bokserien ”olika” eller ”Kompisböckerna” Flera beskriver att arbetet med dessa böcker bidragit till en mer reflekterande barngrupp. Ett par avdelningar arbetar med forumspel som en del i konfliktlösning.

En sammanfattande analys är att när pedagogerna på ett medvetet undervisar med begrepp,

språk och barnkonventionen så beskrivs barngruppen som mer sammanhållen och trygg barngrupp. Arbetssätt som länkat samman gruppen har var till exempel ljusmanifestationen på FN-dagen. Vi ska introducera ljusmanifestationen till alla förskolor i enheten.

Vi behöver arbeta mer med systematiken kring "plan med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling"

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

— Ingen

Beskrivning

Alla barn erbjuds en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Utbildningen präglas av samt stärker barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Barns behov, inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för hur utbildningen utformas. En god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande.

Utbildningen bedrivs i likvärdiga lärmiljöer som uppmuntrar till lek och utforskande. Språk och fysisk rörelse tillsammans med hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Användningen av digitala verktyg främjar undervisningen och barnens utforskande.

Förskolornas systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Förskolorna planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via Skolplattformen.

Förskolorna präglas av ett tydligt ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen.

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen.
Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer.
Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♦ Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,4				3,6		2021
♦ ♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med	89				90		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
normer och värden							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Varje barn i Mälarhöjden/Västertorps förskolor möts av undervisningsmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

— Ingen

Förväntat resultat

Barnen ska få tillgång till språkutvecklande pedagogiska miljöer som inspirerar, utmanar och uppmuntrar till lek, kommunikation, matematik, naturvetenskap och rörelse.

Barnen ska ges möjligheter att utveckla sin identitet, uttrycka sig, kommunicera och reflektera genom olika språk, verbala och konstnärliga.

Barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper som kan bidra till hållbar utveckling.

Analys

Att arbeta med de pedagogiska miljöerna inomhus har varit en utmaning under en pågående pandemi. Det positiva är att de pedagogiska miljöerna och arbetssätten utomhus har förändrats till det bättre. Även arbetet i smågrupper kan vi se har ökat första delen av terminen då pedagogerna delar upp gruppen för att kunna undervisa inomhus på ett säkert sätt.

Flertalet avdelningar har satt upp begrepp och synonymer i sin lärandemiljö. På en förskola håller vi på att ta fram ett gemensamt typsnitt som ska användas i alla miljöer som barnen har tillgång till. En avdelning beskriver att de har arbetat med språket genom att använda alla sinnen till exempel att baka, dansa, drama och skapande med olika material. Flera avdelningar använder sig av veckans begrepp som de valt utifrån projekt.

Många avdelningar använder sig av TAKK, tecken som stöd, för att utveckla språket. En avdelning beskriver att barnen fått skapat böcker som de sedan har fått berätta utifrån sina

bilder i boken. En avdelning har diskuterat olika begrepp i samlingen och har därefter hört hur barnen använder och resonerar kring begreppen i den fria leken. Ett arbetslag använder sig av Kims lek för att befästa de begrepp man valt att arbeta med. Avdelningar som arbetar med yngre barn beskriver att barnen utvecklar sitt språk genom att pedagogerna finns nära och tillför begrepp och material.

En förskola har erbjudit barnen fyra olika interaktiva teaterföreställningar på förskolan. Flera avdelningar beskriver hur de arbetat med en och samma saga på olika sätt och har då kunnat arbeta brett med flera mål. En avdelning beskriver hur deras barngrupp har satt upp en teater och spelat upp den för andra avdelningar.

En barngrupp har haft rytmik och rörelse varje dag vilket har utvecklat barnens motoriska förmåga och att de tillsammans bygger hinderbanor med olika material. Barngruppen har även utmanat sig själva och tillsammans i dans och rörelse. En avdelning berättar att barnen har fått lyssnat på Tjajkovskij och tittat på Svansjön för att bredda barnens musik- och dansintresse.

Genom lärloggarna och inlägg på startsidan kan vi se att barnen får tillgång och möjlighet att lära sig nya begrepp bland annat genom experiment och utflykter.

Många av pedagogerna har gått kurser i att göra film, använda Green screen och QR-koder. Vi kan se att kurserna har gett effekt och att pedagogerna använder de nya kunskaperna i arbetet med barnen. Vi ser det i lärloggar och startsideinlägg på skolplattformen och i dokumentationer på förskolorna.

Flera avdelningar har en planerad och strukturerad högläsning. Många avdelningar har ändrat i miljön och ökat tillgängligheten av böcker vilket har ökat det spontana för böcker i barngruppen. Flera av avdelningarna har sett ett ökat intresse för litteratur hos barnen, både gällande högläsning och att barnen oftare väljer att läsa själva/för varandra. Polyglutt har använts frekvent, men även traditionell litteratur. Nästan alla avdelningar har på något sätt sett över sin läsmiljö. Detta är ett pågående arbete, som vi även lyft i barnskötarnätverk. Pedagogerna beskriver att olika former av läsande via digitala medier har erbjudits.

Framför allt så beskriver de flesta att de prioriterar högläsningen på ett annat sätt nu. Flera beskriver att de efter utbildningen gör mer medvetna och strukturerade val av litteratur. Många avdelningar berättar om att samarbetet med vårdnadshavarna har utvecklats genom att arbeta med böcker på olika sätt. Genom att arbeta på ett strukturerat sätt med högläsningen och dialogisk läsning beskriver en avdelning att barnen kan koncentrera sig under längre stunder. En avdelning beskriver att de efter de ändrat i sin läsmiljö så uppmärksammar barnen böckerna på ett annat sätt och vistas mer där.

Flera avdelningar har passande litteratur till sina olika lärmiljöer som till exempel kokböcker i hemvrån.

Flera yngrebarnsavdelningar skriver att boksamtalen kunde genomföras på ett bra och givande sätt genom att skapa mindre läsgrupper med färre barn som deltar.

Positivt med lässatsningen har varit att det blir en tydlig röd tråd med vad alla ska arbeta med.

Tre av förskolorna arbetar med energiagenterna som är ett upplevelsebaserat hållbarhetskoncept riktad till de äldsta barnen på förskolan och deras pedagoger. Genom lek, experiment och samarbete syftar metoden till att lära upp ett miljömedvetet beteende kopplat till energifrågor.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

— Ingen

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

— Ingen

Beskrivning

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos de unga.

- Barn och ung har tillgång till öppen fritidsverksamhet, kultur och programverksamhet av hög kvalité i Hägersten-Älvsjö.
- Barn och unga med funktionsnedsättning har tillgång till attraktiva och anpassade fritidsaktiviteter för målgruppen

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna kulturaktiviteter för detta avsätter nämnden en budget/kulturpeng.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Äldreomsorgen arrangerar olika program och aktiviteter en särskild budget avsetts för ändamålet.

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningsbidrag för lokal verksamhet fördelas på ett sätt som berikar och kompletterar stadsdelsnämndens verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Äldre som inte själva har möjlighet att ta sig till arrangemang erbjuds program och kultur där de vistas.

Unga erbjuds kulturmöten, att prova skapande, möta föreningsliv och idrott i syfte att öka social inkludering, bredda deltagande, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska verka för att enheterna nyttjar de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

— Ingen

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

— Ingen

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) har nu tagits fram och kommer börja följas under 2021. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar förvaltningen med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringar kommer att sökas vid behov, först ska en inventering göras under året för att undersöka vilka verksamheter som fortfarande inte har fått LED-belysning och/eller energisnåla vitvaror. Underlaget från inventeringen kommer att ligga till grund för

klimatestimeringar senare i år och eventuellt även för 2022. Vid upphandling av nästa parkentreprenad ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är en av förvaltningens största källor till växthusgaser, 2019 innebar förvaltningens livsmedelsinköp utsläpp av ca 1500 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31	
Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kockar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31	
Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31	
Förvaltningens verksamheter ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Enhetens medarbetare arbetar aktivt för att göra miljövänliga val i verksamheten

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper som kan bidra till hållbar utveckling. Alla ska vara delaktiga i att minska matsvinnet på förskolan.

Analys

Vi skulle ha inventerat vilka pedagoger som gått webbutbildningen för kemikaliesmart förskola. Den inventeringen är flyttad till VT22.

Pedagogerna har fått välja begrepp kring hållbar utveckling som de använder i undervisningen. Exempel på begrepp är:

Samtliga kök har fått utbildningar genom stadsdelsförvaltningen som har medvetandegjort inkörens påverkan på miljö och hälsa.

Ambitionen var att varje månad sammanställa kostnader, kravprocesser och resultatet från Hantera livs. Det blev inte av alla månader men det ska bli systematiskt under 2022.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertiärrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs

för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

— Ingen

Beskrivning

Förvaltningen kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya förvaltningen är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.

Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget

Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Enhetens förskolor präglas av en kultur med fokus på uppdraget och kompetens vilket skapar engagemang, arbetsglädje och en god arbetsmiljö.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheten ska ha god systematik i arbetsmiljöarbetet.

Nya medarbetare får en god introduktion och en bra start.

Analys

Introduktionen till nyanställda och vikarier ska uppdatera under vårterminen.

Under pandemin har det inte blivit lika många träffar för nyexaminerade förskollärare och mentorerna som det var tänkt.

Var tredje fredag har enheten haft enhetsövergripande möten i vår arbetsmiljögrupp. Vi upplever att det är ett positivt sätt att få insyn i varandras verksamheter, få dela med sig av goda exempel och få enhetsövergripande information. Vi har från april 2021 informerat samtliga medarbetarna om dagordningen på arbetsmiljömötet för att öka transparensen och delaktigheten. Ett protokoll har också skickats ut omgående. Enligt utvärderingarna så är de allra flesta positiva till arbetsmiljömötena.

Vi har en handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare som vi arbetar efter. Vi har sedan augusti APT en stående punkt om handlingsplanen på APT.

IA-rapporter som handlar om medarbetarnas arbetsmiljö lyfts på varje APT.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

— Ingen

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Enhetsmål: Enhetens verksamhet har en långsiktigt hållbar ekonomi

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

En budget i balans

Analys

På grund av ett bristande barnunderlag är inte det prognostiserade ekonomiska läget som förväntat utan enheten uppvisar just nu ett underskott.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

— Ingen

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla arbetet med innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med att utveckla säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsbud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2021.

Avdelningen för förskola

Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och införandet av skolplattformen fortsätter under 2021. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling. Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitaliseringen som ska utgöra stöd för undervisningen samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. Verksamheterna följer och bidrar till stadens arbete med moderniseringen av sociala system. Förberedelser inför införandet av Esset fortgår inom alla berörda verksamheter och under 2021 kommer verksamheter på området barn och unga gå över till Esset som socialt system.

Flera utförarverksamheter kommer gå över till det nya digitala systemet Medvind för schemaplanering, bemanning och tidsregistrering. En kartläggning av den digitala kunskapen kommer göras inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen ska utöver det utveckla och stärka arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlig tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Övrigt